

III. leto.

V Gorici, sušec 1882.

3. zvezek.

Pogovor Jezusov z orodjem svojega terpljenja.

(Spisek Juri'a Muncija, iz pridigerskega reda.)

Neka pobožna duša je premišljevala negdaj, kaj je vender Jezus v triurnih bolečinah svojih na križu govoril, in zdelo se ji je v duhu, da sliši ta-le pogovor:

Jezus nagovori žreblje: „O vi nehvaležni in nevsmiljeni žreblji, kako ste mogli noge in roke stvarnika in gospoda svojega, brez vsega vsmiljenja, tako strašno prebosti? Kaj sem vam storil? Ali niste mislili na dobroto, ker sem vas ko čisto rudo vstvaril; in to je potemtakem zahvala, ki mi jo izkazujete, da me cele tri ure deržite v teh bolečinah? O vi nevsmiljeni žreblji, kako slabo vi povračujete? O moj Bog nebeški!“

Žreblji odgovarjajo: „O moj Bog nebeški! o mi vbogi žreblji! Zahvaljujemo se ti, da si nas tako čisto rudo vstvaril! Mi nismo zoper tebe ravnali, zakaj mi nismo krivi, da te moramo v takih bolečinah tako dolgo deržati! Mi smo mertva ruda, nemoremo in nočemo nobenemu sile delati! Kladivo je vzrok, ono nas je zoper našo voljo sè silo vtiralo in skozi roke in noge prebilo; ono zatoži, ono je to storilo! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori kladivo: „O ti nevsmiljeno kladivo, kako si tako grozovito! bi li smelo ti tako terde žreblje prebiti skozi moje nežne roke in noge? Ali se ne bojiš svojega stvarnika, ali ne

veš, da si od mene dobilo svojo natoro in svoje bistvo? Saj sem te tako visoko čislal, da sem tudi svojo božjo besedo s tabo primerjal, ter jo imenoval kladivo, s katerim se razbijajo terda serca grešnikom; kako si bilo vender tako nehvaležno? O moj Bog nebeški!“

Kladivo odgovarja: „O moj Bog nebeški! jaz vbogo kladivo sem prav nedolžno! kako bi smelo jaz samo iz sebe svojega stvarnika tako razžaliti? Ah, ne, ne, jaz sem mertvo kladivo, ne morem nič samo iz sebe, sem mertvo orodje tesarjevo, moram puščati, da me rabijo k dobremu ali slabemu, kaker se ljubi roki, ki me derži; tesarja zatoži! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori tesarja: „Ali slišiš, o ti nevsmiljeni in terdi tesar, kako si smel svojega stvarnika tako križati? kaj sem storil in kako sem to zaslužil? V resnici, če bi me bili hoteli križati vsi drugi rokodelci, bi bil moral vender ti sam prav po vsi pravici braniti; zakaj jaz sem tvoje rokodelstvo posebno častil, ker sem se v svetem pismu imenoval tesarja svetá, ter sem si izvolil tesarja za rednika; kako si mi vender te bolečine napravil? O moj Bog nebeški?“

Tesar odgovarja: „O moj Bog nebeški! jaz vbogi tesar! Jaz nisem zakrivil! Jaz imam gosposko, tej sem podložen, ta te je k smerti obsodila. Jaz je pač ne smem soditi! Kedo mi je hotel povedati, ali terpiš smert po nedolžnem ali ne? Jaz sem moral storiti, kar mi je bilo vzkazano; zatoži nje, ki so mi zapovedali! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori gosposko: „O ti nevsmiljena, nepravična gosposka, kako si se smela mene lotiti in nedolžno kri preliti? Jaz sem te pred vsem ljudstvom častil, vso svojo oblast si dobila od mene, nič bi ne imela, ke bi ti jaz ne bil dal! Kako si mogla to pozabiti in zapovedati, da so me križali? O joj! o velike težave in britkosti! O joj! o velike bolečine, ki jih terpim! O moj Bog nebeški!“

Gosposka odgovarja: „O moj Bog nebeški! kako nas hočeš tožiti? Saj pravi sveto pismo, da si bil za križ rojen! Zatoži svojo mater, ki te je za take bolečine rodila! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori svojo mater: „O ti nežno, milo, materino serce, kako si me moglo poslati v tako terpljenje? Zakaj si mi dala življenje, ko si vedela, da ga bom moral tako žalostno izgubiti? Saj sem te vender tako jako ljubil in častil, blagoslovil sem te in

povzdignil pred vsem narodom! Zakaj si me rodila za take bolečine? O moj Bog nebeški!“

Mati odgovarja: „O moj Bog nebeški! Ah preljubi otrok moj, kako me hočeš tako globoko žaliti? Zdaj pač vidim, to je tista ura, ko je imel oster meč mojo dušo presuniti! Kako hudo si mi ranil serce! Nisem te iz sebe spočela, sveti Duh je imel storiti tvoje rojstvo, to sem pač morala angelju verjeti. Njega zatoži, sin moj, njega kaznuj, če ni drugače, zakaj jaz nisem nič zakrivila! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori angelja: „O Gabriel, ti preserčni mladenič! ali so morali vender tudi angelji nebeški pomagati me križati! Povej mi, ti svitla jutranja zvezda, ti lepota nebes! kako si me hotel oznaniti za tako smert in tako terpljenje? Saj se vsmili terdim kamenom in skalam moja smert, ker pokajo. Vsmili se mertvim, ker vstajajo iz grobov. Vsmili se soncu in luni, ker merkata. Vsmili se zemlji, ker se trese. Vsmili se vsem pticam in živalim, ker molčijo ter se skrivajo po luknjah. Kako si bil vender ti sam tako nevsmiljen, da si me mogel oznaniti za tako smert? O, o, to žalostno oznanjenje! O moj Bog nebeški!“

Angelj odgovarja: „O moj Bog nebeški! O ti krona in čast angeljev! kako sem se vender mogel ogniti povelju? Tvoj nebeški Oče me je poslal, ki mu moramo biti na migljej pokorni. Hitro se je moralo zgoditi in vsi angelji so bili precej pripravljeni ter so me spremili k materi tvoji. Kako bi se bil mogel zoperstavljeni tvojega mogočnega Očeta volji? Kar sem govoril in oznanil, je bilo že od vekoma sklenjeno pri Bogu. Kriv je tvoj Oče! O moj Bog nebeški!“

Jezus nagovori nebeškega Očeta: „Eli, Eli, lama sabaktani? Moj Bog, moj Bog! zakaj si me zapustil? Poglej tu svojega vbozega otroka, o ti zvesti Oče! Oče moj, kako si me zapustil? Saj sem tvoj edini, ljubi otrok, ki si me od vekoma rodil, kako si me tako celo zavergel! O, o, Oče moj, Oče moj! reši me iz te stiske, zakaj jaz terpim grozne bolečine! O moj Bog nebeški!“

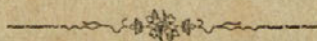
Odgovor nebeškega Očeta: „Oj otrok moj! ti mi ranjavaš očetovsko serce ter mu narejaš bolečine s pritožbami svojimi. Kako bi mogel pozabiti svojega preljubega, edinorojenega Sinu! Ti sam si moj ljubi Sin! Moja podoba, moj zaklad in moje bogastvo, še celo moje življenje in moje bistvo! Ti v Meni in Jaz v Tebi! Moja vseščina, moja duša, moje serce in božanstvo! Nisem jaz tisti, ki te preganja, ki te križa in mori; nikar mene ne dolži. Glej.

človek je, ki si ga tako neizrečeno ljubil! — Njegovi grehi in njegove hudobije so te pripravile v to stisko. V resnici, ti sam in tvoja neizrečena ljubezen do človeka te je na križ pribila. Povedal sem ti že poprej, ko si hotel iti, na zemljo k ljudem, da se ti bo tako godilo. Oj otrok moj pobožni, vtergaj zdaj na drevesu križa sad ljubezni! Ti sam si to hotel, ti sam in tvoja ljubezen, zakaj jaz nisem kriv, da ti kri prelivaš! Pojdi, otrok moj ljubi, in po-
toži to človeku, ki si ga tako zelo ljubil!“

Ko je Jezus to slišal, je povzdignil svoj glas k vsem narodom ter je govoril se vso močjo: „O človek! kako si me mogel tako žalostno vmoriti? Poglejte, narodi vi vsi, ki greste mimo, ali se najde bolečina na zemlji, ki je moji enaka? O vi človeški otroci, vi ste tisti, ki me morite! Zavoljo vaših grehov moram vmreti, vas sem preveč ljubil. Odjenjajte vender enkrat, zakaj jaz moram vmreti; pojdite tje k duhovniku, spoznajte grehe svoje, pokorite se, maščujte se nad njimi, ki so mi življenje vzeli! Vaša ošabnost me je kronala; vaša skopost me je na križ pribila; vaša nesramnost me je bičala; vaša jeza mi je serce prebodla; vaša neizmernost me je sè žolčem napajala; vaša lenoba mi jemlje življenje!“

Ko je Jezus to govoril, je zdihnila pobožna duša in rekla: „Blažen je križ, ki te je nosil, in goba polna žolča, ki si jo serkal! In prav v resnici, zakaj tvoja smert je moje življenje; tvoje vboštvo moje bogastvo; tvoj padeč moje vstajenje; skozi rane Kristusove živim, v ranah Kristusovih vmerjem, rane Kristusove darujem, po ranah Kristusovih bom zveličan! Amen.“

(Sendb. d. g. H. J. 3, 3.)

Življenje svetega očeta Franciška.

Tretje poglavje.

1212.

Sv. Frančišek vstanovi drugi red. — Sveta Klara. —
Nekoliko o nadaljnji zgodovini tega reda.

Ne več ko tri leta po vstanovitvi prvega je vstanovil sveti Frančišek drugi red, to je namreč red vbozih gospd.

V Asizu je živel tisti čas bogat in plemenit gospod, Favoron Šifi po imenu, ki je imel na Subazijski gori grad imenovan Erdeča peč (Sassorosso). Njegova žena je bila Ortolona, kaker se hoče, iz stare plemenite rodovine Fjumi. Ta pobožna gospa je porodila hčerko, ki ji je dala ime Klara, to je po našem jeziku J a s n a. Ko je namreč noseča bila gospa Ortolana ter je molila nekega dne, da bi ji Bog dal srečen porod, zasliši te besede: „Ne boj se, žena, ker boš porodila brez nesreče luč, ki bo jasno razsvitljevala svet“. Klara je rastle torej v blagoslovih milosti božje ter se vadila posebno v pobožnosti in vsmiljenju do vbozih; v obrambo čistosti svoje pa je nosila pod dragimi oblačili raševnik.

Tedaj je slovelo ime Frančiškovo, ki je ravnoko nov človek z novimi čednostmi oživljal na svetu pozabljeno življenje kerščanske popolnosti. Klara ga je želela videti in slišati. Frančišek od svoje strani razsvitljen od Očeta luči nebeške je ravno tako želel videti jo ter govoriti z njo. V resnici sta se sè vso zavarovanostjo in svetostjo začela obiskovati mej seboj, Klara spremljana vedno od neke sorodnice, Bone Gvelfúčo, pametne in zanesljive ženske. In ni bilo dolgo, pa je mož božji genil serce plemenite device, da je sklenila slovo dati svetu ter se popolnoma darovati Bogu. Na cvetno nedeljo, tako je bilo odločeno, je zapustila Klara posvetno življenje. Opravljena v najdražja oblačila je šla po naročilu Frančiškovem v cerkev, kjer so po laški šegi vse gospe iz škofovih rok prejemale blagoslovljene paljme. Ali Klara je ostala v deviški sramožljivosti na svojem mestu na kolenih in škof sam je stopil sè štabelj altarnih, šel k njej ter ji paljmo dal v roke. Po noči na to je zapustila še vedno dragoceno opravljena hišo očetovo, šla je skozi skrivna vrata ter v poštemem tovarištvu prišla k sv. Mariji Angeljski. Frančišek in bratje, ki so ravno peli ponočne duhovne ure, so z gorečimi svečami v rokah slovesno sprejeli to modro devico, ki je iskala ženina in odrešenika svojega Jezusa Kristusa se svetilnico, ljubezni olja polno. Klara odloži posvetno lepoticje, ki se je razdelilo vbozim in v znamenje, da se odpove vsi ničernosti tega sveta, ji Frančišek odstriže lase ter jo obleče v oblačilo pokore. To se je zgodilo v cerkvi pred altarjem neomadežane device Marije. Neki star pisatelj pravi: „Ne bi se bilo spodobilo, da bi bil novi red cvetočega devištva kje drugje se začel, kaker v angeljski palači tiste veličastne gospe, ki je sama nekedar mati in devica bila ob enem in torej tega vredniša ko vse druge stvari. Na ravno tistem kraju se je začela tudi plemenita viteščina vbozih Jezusa

Kristusa, manjši bratje, pod svojim hrabrim poveljnikom Frančiškom, da bi vsaki jasno izpoznal, da je Mati božja v svoji hiši porodila oba redova“.

Tako se je plemenita gospodična v osemnajstem letu svoje starosti, to je v najlepšem cvetu svojega življenja posvetila božjemu ženinu. Frančišek jo je peljal še tisto noč v samostan svetega Pavla pri Bastiji, kjer so bile takrat nune benediktinske, naj tam stanuje, dokler Bog kako drugači preskerbi.

Ko so zjutraj nato sorodniki izvedeli, kaj se je zgodilo, so se razjezili nad Klaro in tem, kar je storila. Gredo torej v samostan k svetemu Pavlu ter jo izkušajo najprej z lepimi besedami pregovoriti, da bi domov šla, ali ko so videli, da tako nič ne opravijo, jo hočejo sè silo odpeljati od tamkaj. Tedaj Klara razkrije glavo, da bi videli, kako ima lase ostrižene, in prijemši se altarja zagotavlja, da je nobena stvar na svetu ne oterga od Jezusa Kristusa. Sorodniki so jo nato pustili v miru, ker Bog ni dovolil, da bi se bila ločila od njega.

Kmalu potem je prepeljal sveti oče Klaro bliže Asiza v samostan svetega Angela v Panču, kjer so bile tudi benediktinke. Tukaj je sprejela od Boga to milost, da je za njo prišla sestra njena mlajša, Anjeza, šestnajst dni potem ko se je bila Bogu posvetila. Ko so to izvedeli sorodniki, so se razserdili bolj ko kedaj prej in tedajci jih je teklo dvanajst v samostan ter so jo odnesli na rokah. Eden izmed njih pa se je v silni jezi spozabil tako daleč, da jo je vlekel za lase ter s pestmi bil in z nogami suval. Anjeza ni mogla storiti nič drugega kaker vpila je: „Ah sestra ljuba, pomagaj mi, ne pusti, da bi me vgrabili Jezusu“. Klara moli za njo, in ne zastonj. Anjeza je bila naenkrat tako težka, da je ni bilo moč privzdigniti od tal, dasiravno so poklicali na pomoč z njiv, ki so tam blizu bile, krepkih ljudi. Ti so zato poveličevali čudež sè šaljivimi besedami: „Ni čudo“, so djali, „ki je tako težka, svinec je jela celo noč“. Monald, stric njen, je zato tako zdivjal, da bi jo bil vbil, da mu ni Bog zaderžal roke sè silno bolečino, ki jo je moral terpeti potem dolgo časa. Klara priteče na pomoč in ko je odpravila z veliko težavo sorodnike, pelje sestrico na pol mertvo nazaj v samostan. Frančišek ji je nato slobodno mogel ostriči lase ter posvetiti Gospodu tudi njo. Obe pelje naposled v neko hišo poleg svetega Damijana, kjer je bil od križanega dobil povelje, da naj popravi cerkev, ki se podira.

Kmalu so storile po njijunem zgledu mnoge druge gospodične

in pri svetem Damijanu se je vstanovil ženski samostan, ki mu je Frančišek Klaro postavil za opatico in mater. Primoral jo je k temu s pokorščino, dasiravno je bilo težko ponižni devici tako čast in oblast prevzeti. Tako se je izpolnilo prerokovanje Frančiškovo, ki je vabil ljudstvo, da naj mu pomaga popravljati tisto cerkev, ker bode tam stal samostan gospe, ki bodo sè svojim slovesom in življenjem v vesoljni Cerkvi slávile in častile Očeta nebeškega.

Za Klaro in Anjezo je prišla tudi najmlajša sestra Beatrica in naposled celo mati Ortolana sama. Kmalu so začeli bratje tudi drugod po Italiji in zunaj Italije odpirati samostane za vboge gospe, zlasti s pomočjo kardinala Hugolina, prijatelja Frančiškovega. Vender je sv. Frančišek pisal temu kardinalu, ko mu je priporočal skerb za sestre: „Jaz nisem vstanovil niti preskerbel nobenega drugega samostana redovnicam, kaker le tistega, kamer sem del sestro Klaro, da bi bila v zatvoru, niti nisem prevzel skerbi kaker le za tega samega in za redovno deržanje in vzderžanje, katero bomo jaz in tovariši moji oskerbovali z biro, primerno vboštvu našega stanu. Ni je stvari, ki bi me toliko žalila, kaker gorečnost, ki so jo imeli neketeri moji bratje, da so še drugod vstanovili samostane redovnicam ter jih začeli vladati; najbolj pa mi je zoperno, da jih imenujejo manjše (minorise). Zato Vas lepo prosim, milostivi Gospod, da bi odstranili, koliker bo mogoče, moje brate od skerbi in obhoje z nunami, ako hočete skerbeti za njih dobro ime in za njih napredek v čednostih, in da kako storite, da se ne bodo imenovala drugači kaker vboge gospe ali vboge samostanske, dokler ne izvemo imena, ki jim bo primerniše“.

Kardinal Hugolin je torej po svetu papeževem sam prevzel vlado drugega reda Frančiškovega, odločivši vesoljnega oglednika, ki naj bi skerbel zanj po njegovih naročbah. To je bil najprej neki redovnik cistercijskega reda, Ambrož po imenu. Po njegovi smrti pa je izvolil kardinal brata Filipa Longa, enega iz mej prvih tovarišev Frančiških, z dovoljenjem, da sme oddati skerb za posamezne samostane drugim bratom.

Vodilo so dobile sestre od svetega Frančiška še le čez dvanajst let. Do tedaj so se deržale vodila svetega Benedikta in neketerih določeb, ki jim jih je bil dal kardinal Hugolin.

Klara sè svojim samostanom je ostala zmirom pod vlado in skerbjo Frančiškovo, kateri se je bil na prigovarjanje kardinala Hugolina k temu zavezal ustno in pozneje tudi pismeno*). Napre-

*) Glej „Cvetje“ I. str. 103: Pisma sv. očeta Frančiška. IV.

dovala je od dne do dne v evangelijski popolnosti, h kateri jo je bil poklical Gospod, da bi postala v resnici luč, ki bi razsvitljevala senčnati svet ter zlasti ženski spol speljavala na pravi pot svetih čednosti. Vedno pa je hrepenela po marterniški smerti in gotovo bi je bila šla iskat mej Saracene, mohamedance, ako je ne bi bil zaderžal izpovednik njen.

Ali Saraceni so jo zato pa sami prišli obiskat. Cesar Friderik II. je bil namreč mnoge trume saracenske pripeljal na Laško, da bi mu služile zoper papeža; te so se razkropile po dolini spoletanski ter so bile že namenjene naskočiti samostan pri sv. Damijanu Klara je tedaj bolna ležala na postelji; sestre so jokale. Klara ne obupa; nesti se da v cerkev, kjer vzame pukšico, kjer je bilo sveto rešno telo, in nato k vratam samostanskim. Tamkaj je tako govorila Kristusu, pričujočemu v presvetem zakramentu: „Ne daj, Gospod, zverinam v plen duše, ki tebe spoznavajo, in vari svoje služabnice, ki si jih sè svojo drago kervjo odrešil“. Ta trenotek se je zgodil očiten čudež. Divjakom saracenskim se je prederznost spremenila v strah, popadali so sè zidov, kamer so bili že priplezali, ter vderli vsi v beg. Ali kmalu so se vernili v mesto, da bi je oropali. Klara sè sestrami svojimi si je potresla glavo s pepelom ter je molila, da bi ji Bog rešil domovino, in res, zjutraj 22. rožnega cveta se je vzdignila silna nevihta, ki je poderla roparski vojaščini šotore, in mesto je bilo rešeno.

Nepretergana molitev in premišljevanje je povzdignilo Klaro do gledanja Božjega, koliker je mogoče v tem življenju. Mej molitvijo je navadno sladke solze prelivala. Zategadelj jo je negdaj satan izkušal, naj ne joka tolikanj, da ne oslepi; ona pa je modro odgovorila: „Gdor Boga vidi, ni slep.“

Ponižnost in vboštvo, to ji je delalo po zgledu svetega serafinskega očeta naj večje veselje. Ker je bila opatica, k čemer jo je zavezal sv. Frančišek pod pokorščino, je imela najlepšo priliko, da se je vadila v najnižjih in najtrudniših službah samostanskih.

Enkrat je noge vmivala neki sestri, ki je bila prišla z bire, ter ji je htela poljubiti nogo, ko jo je bila ravno vmila; ali tista sestra jo potegne iz ponižnosti nazaj sè vso silo ter dregne po nesreči Klaro v obraz; Klara pa ko ljubeznjiva mati, se nič ne vjezi zato, temuč vnovič prime nogo ter jo poljubi sè sveto ljubeznijo.

Kar se tiče vboštva, ni le vse svoje imetje razdelila vbozim; želela je tudi da bi z naslovom vboštva bil zaznamenjan njen red,

ter je za to prosila samega papeža Inocencija III. Papež se je veselil tolike gorečnosti ter ji je pisal z lastno roko pismo, kjer ji je podelil privilegij vboštva, keterega do tedaj še nigdar nihče ni prosil svetega sedeža.

Ali Klara ni bila zadovoljna, dokler ni dobila zase in za sestre vodila podobnega vodilu prvega reda. Sveti Frančišek in kardinal Hugolin, da vstrežeta pobožnemu hrepenenju nje in sester njenih, sestavita naposled leta 1224 vodilo, ki je bilo bistveno tisto kaker za prvi red, prenařeno koliker se je zdelo primerno za ženski spol. Ko je kardinal Hugolin potem postal papež pod imenom Gregor IX., je prišel pogledat v samostan k svetemu Damijanu ter je ponudil Klari, naj sprejme stanovitno posestvo in dohodke, da vzderži sestre, in da jo hoče oprostiti obljuje glede vboštva. Ali ona mu je odgovorila: „Ne, sveti Oče, ne odvezujte me od posnemanja Kristusovega, odvežite me rajši od grehov, ki sem jih storila“.

V resnici se je zmirom terdno deržala svetega vboštva, kar ji je Bog poplačal tudi že na tem svetu. Nekedaj je bila velika lakota, in v samostanu je bil, ko je bilo čas jest iti, en sam hlebec kruha. Klara pokliče delivko ter veli hlebec čez pol prerezati in polovico poslati bratom, drugo pa doma ohraniti za sestre. Iz tega pol hlebca veli petdeset koscev narediti, koliker je sester prihajalo k mizi, ter jih položiti na mizo. Pobožna hči odgovori, da bi bilo treba prav Kristusovega čudeža, da bi se tako majhin kos kruha na toliko delov razdelil, ali Klara pravi: „Le pojdi, hčerka moja, stori, kar sem ti rekla, in zaupanje imej“. Hči se podviza povelje materino izpolniti, mati se podviza h Kristusu povzdigovati zdihljeje za hčeri svoje. Tisti mali kos mej tem raste delivki v rokah in vsaka sestra, kar jih je bilo pri mizi, je dobila obilen delek.

Ko neki drug krat ni bilo olja niti toliko, da bi bilo za za-belo bolnicam, vzame Klara posodo in ponižna kaker je bila jo vmije ter postavi na stran, da bi jo našel pripravljeno, keder bi prišel brat, ki je hodil za sestre na biro. V resnici se pošlje ponj in on hitro priteče, da bi berž pomoč prinesel v tolikem pomanjkanju. Ali Bog je naredil, ko je molila sveta Klara, da je našel brat posodo polno olja; zato je mermral sam pri sebi: „Te ženske me imajo za norca, ker so me poklicale: saj je posoda polna“.

Tolika je bila čudodelna moč svete Klare da je sveti Frančišek dostikrat k njej poslal take, ki so potrebovali prav posebne pomoči, in v resnici so dosegli, kar so želeli.

Ko je Klara še živela, se je nje red čudovito razširil. Mnoge plemenite gospodične, ki so jih snubili vojvodi, kralji in cesarji, so se po njenem zgledu odpovedale svetu, in zaročene so jo posnemale, koliker je bilo njim mogoče. Sè samostani so se olepšala mesta, pa tudi majhini kraji po deželi in v hribih so se ovenčali s takimi posvečenimi hišami. Čistosti slava se je povzdignila na svetu, devištvo je stalo v najlepšem cvetju.

Ali prišel je čas, ko je imela iti služabnica Najvikšega k nebeški ženitnini. O tej priliki je prišel k nji papež Inocencij IV., naslednik Gregorja IX. Podal ji roko, da bi jo poljubila; ali ona je htela na vsak način poljubiti nogo in moralo se ji je vstreči. Ponižno je prosila in prejela od samega papeža vesoljno odvezo in naj obilniši blagoslov. Ravno tisti dan je bila prejela poslednjo popotnico iz rok ministra provincijalnega; zato je rekla sestram z rokami v zahvalo sklenjenimi in solznimi očmi proti nebu povzdignjenimi: „Hvalite Gospoda, moje hčere, ker mi je denes blagovolił Kristus izkazati toliko dobroto, da bi nebo in zemlja ne bila zadosti, da mi jo nadomestita. Denes sem prejela Najvišjega samega in videla sem Njegovega namestnika“.

Brat Rinald, ki ji je na strani stal v poslednjih trenutkih ter je poznal nje terpljenje v toliko boleznih, jo je hotel opominjati k poterpežljivosti; ali ona je odgovorila naravnost: „Brat preljubi, kar sem spoznala milost Gospoda svojega Jezusa Kristusa po služabniku njegovem Frančišku, ni mi bilo zóperno obeno terpljenje, obena pokora težka, obena bolezen britka“.

Po zgledu svetega Frančiška je htela tudi ona narediti oporoko, da priporoči hčeram sveto vboštvo, mejsebojno ljubezen, mir in spravo in vse ostale čednosti.

Naposled sta se ji prikazala Jezus Kristus in presveta Devica in potem se je preselila s tega sveta v nebesa o polnoči mej 11. in 12. dnem meseca velikega serpana 1253. Dosegla je bila šestdeseto leto življenja, štirideseto redovništva svojega. Papež s kardinali in vsem dvorom se je vernil k svetemu Damijanu; tam je našel brate, ki so peli na koru bilje za mertvo. Že je hotel vkazati, naj ne pojo bilj, temuč slovesne cerkvene molitve kaker o praznikih svetih devic; le kardinali so ga zaderžali, ker so ga prosili, naj se ne prenagli pri tako važni zadevi. Ostali pa so pri mertvaških opravilih in kardinal Ostijski je naposled govoril krasno pridigo, primerno tako posebni priliki.

Ravno ta kardinal Ostijski, ki je bil kmalu potem papež Alek-

sender IV., naslednik Inocencija IV., je dal preiskati čudeže, ki jih je tako obilo storila sestra Klara, in čez dve leti po smerti njeni, 1255, jo je v Ananji postavil v zapisnik svetih devic ter vokal, da naj se v vesoljni katoliški Cerkvi obhaja god njen. V ta namen je papež sam zložil cerkvene molitve in pesmi.

Ko se je pozneje na istroške rimskega sedeža doveršilo že od papeža Gregorja IX. začeto zidanje samostana in velikega tempeljna poleg cerkve svetega Jurija notri v mestu asiškem, je dal papež Aleksander IV. 2. vinotoka 1260 v slovesni procesiji telo svete Klare iz stare cerkve svetega Jurija. kamer se je bilo vprvo položilo, tjakaj prenesti, in iz hiše poleg cerkve svetega Damijana zunaj mesta so se tudi sestre spremile v novo stanovanje k cerkvi, ki se od tedaj imenuje svete Klare.

Nune 2. reda sv. Frančiška, ki so se imenovalle od konca vboge gospe, ali damijanite ali minorise, so se potem začele imenovati klarise in papež Evgenij IV. je celo zapovedal, da se imajo vse nune, ki se derže keterega koli poterjenega vodila drugega reda, imenovati sestre svete Klare ali klarise. Vodilo, katero jim je dal sveti oče Frančišek sta od konca samo ustno poterdila papeža Honorij III. in Gregor IX.; Inocencij IV. pa ga je poterdil pismeno najprej 26. kimavca 1252 po kardinalu Rajnaldu in naposled na prošnjo svete Klare vmirajoče sè slovesno bulo 9. velikega serpana 1253.

Urban IV. je to vodilo nekoliko spremenil; sestre, ki so te spremembe sprejele, so se imenovalle urbanise. Ostale pa so tudi še nadalje družine, ki so po besedi izpolnjevale vodilo, kaker ga je dal sv. oče Frančišek sveti Klari. V 15. stoletju je sveta Koleta zlasti povikšala število družin, ki so natanko se deržale ostrosti prvotnega vodila; druge podobne družine so rastle pod vodstvom frančiškanov observantov, reformatov in kapucinov, poslednje imenovane kapucinke. Papeža Aleksander VI. in Julij II. sta tudi red neomadežanega spočetja pridružila redu svete Klare ter podvergla oblasti manjših bratov.

Drugi red frančiškanski, ta visoko ograjen vert, je prinesel mnogo nebeškega cvetja in sadja. Klara. Anjeza, Koleta, Katarina Bolonjska in Veronika Julijanova so poglavitne petere device tega reda, ki so zaslužile, da jih je sveta Cerkev svetnicam prištela. Dvanajst drugih je za zveličane spoznala in očitno jih častiti dovolila; brez števila pa jih je še, ki so vmerle v sluhu svetosti ter od pobožnega ljudstva prejele priimek blažene ali zveličane, kaker

tudi služabnic božjih, ki se jim po pravici daje naslov častitljive. Celo brez takih ni, ki so si k liliji devištva pridobile marterniško paljmo. Luč svete Klare je v resnici osvetila cel svet in na tej gorki in jasni luči so užgale in še uživajo hčere njene ljubezni plamen v svojih in posredno v vernega ljudstva srcih.

Neizmerna lepota presvetega Serca Jezusovega.

3. Naj bolj zaupno Serce.

Kerščansko upanje se navadno v naukih ne povdarja tako zelo, kaker vera ali ljubezen. Vender pa se sme reči, da je upanje v trojici božjih čednosti sestrica, ki ima enako bogato doto, kaker vera in ljubezen, ter zasluži enako vživo priporočevana biti.

Upanje je strahu nasproti. Strah nekakšno stiska človeško serce, kaker bi se dušne moči jele skrivati pod njegovo okrilje; zato v strahu udje obledijo, se onemogli tresejo in niso več za junška dela. Upanje pa serce razširja, razpošilja takorekoč po vsih udih njegovo delavno moč in daje pogum za naj težavniša opravila. Menite, da bi se kupec hotel tolikanj prizadevati, ke ne bi upal dobička? Bi se li vojak toliko trudil, ako bi ne upal zmage? Ali bi hotel in tudi mogel pridigar tako vneto pridigovati, misijonar zapustiti svojo domovino in v smertni nevarnosti mej divjaki oznajevati vero Jezusovo, ke bi ne imel upanja, da bo seme njegove besede sad obrodilo vsaj pri nekaterih? Ali vprašajte marljivega učenca, potnega ratarja, ali kateregakoli delavca, zakaj se tolikanj peha in nateza svoje moči? Odgovoril bode, da zato, ker upa doseči to ali ono korist od svojega dela.

Če pa upanje toliko pomaga za dosego časnih namér, kako ne bi pomagalo kerščansko čeznatorno upanje za dosego največe dobrote — večnega zveličanja? Upanje nas ogreva in vnema za izpolnjevanje božjih zapovedi in pridobljenje raznih čednosti; ravno upanje vzbuja tisto silo, s katero se da nebeško kraljestvo nase potegniti. Rekel bi, da kar je sopar za vožnjo po železnici, to je na popotovanju proti nebesam kerščansko upanje, vperto na terdno živo vero. Že prerok Izaija pripisuje upanju toliko moč: Oni pa, ki v Gospoda zaupajo, obnavljajo svojo moč, dobi-

vajo perje, kaker orli (kateri dobivajo vsako leto z novim perjem novo moč) tekajo in se ne vtrudijo, hodijo in ne opešajo. (Iz. 40, 31.)

Če je pa kerščansko upanje tolike pomembe v dušnem življenju in tako neogibno potrebno za večno zveličanje, si pač lahko že naprej mislimo, da je bilo Jezusu enako pri sercu, kaker sv. vera. In res nas sv. zgodovina uči, da je njegovo presveto Serce tudi za naše upanje — naj boljši učenik.

Božjemu Sercu sicer ne moremo pripisovati kerščanskega upanja v tem smislu, kakor mi upamo, da bomo v neskončni sreči vekomaj Boga gledali in vživali. Jezus, ki je bil sam Bog, je tudi na zemlji, kaker je bito že rečeno, gledal svojega Očeta, tedaj mu tega ni bilo treba pričakovati, kar mi pričakujemo. Vender je Jezus Kristus po svoji človeško-božji natori zase in za svoje veliko upal; se je zelo veselil, če je pri družih videl zaupanje ter si je toliko prizadeval, da ga pri vsih svojih obudi, da nam je res postalo njegovo Serce naj lepši zgled kerščanskega upanja.

Najlepše se je pač razodevala ta čednost v tem, da se njegovo Serce ni nigdar na posvetno navezovalo, ampak je vedno bilo sè svojimi čutili in željami visoko nad oblaki pri nebeških zakladih; zaničevalo je vse, kar grešni svet tako zelo ljubi in čisla, gorelo je le za nebeške večne dari: od sveta ni nič pričakovalo, vse pa od svojega nebeškega Očeta. Če je rekel Jezus Judom: „Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje serce“, je pri tem gotovo naj pred mislil na svoje lastno Serce; govoril je, kaker pravimo iz skušnje. Jezus je poznal le en zaklad, ki je vreden da človeško serce po njem hrepeni — zaklad v nebesih. Zapustil je nebesa in tri in trideset let prebival mej nami v zemeljski puščavi, da bi ljudem povedal za ta skriti zaklad, da bi v slehernem sercu vnel hrepenenje po tem nebeškem zakladu: a njegovo Serce je vedno ostalo pri tem zakladu, pri nebeškem Očetu. Vsa zemeljska bogastva, vse časti in oblasti, vsa razveseljevanja bi bil lahko imel, ako bi bil hotel: pa njegovo Serce si je izvolilo revščino in zaničevanje in terpljenje, da je ostalo ves čas prosto vsakega svetnega poželenja ter vse želje in čutila vedno združene ohranilo za božje reči, za nebesa. In to ravno tako v prvi mladosti, kaker zadnji dan življenja. V svojem dvanajstem letu začuden vpraša svojo Mater: „Ali nista vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?“ in veliki petek, zadnji dan svojega življenja pred sodnikom slovesno spozna, da mu za svet ni nič, ampak da je kralj, ki ima nad

zvezdami svoje kraljestvo. Zadnja beseda pa, ki jo je vmirajoč izgovoril, je zaupljiva molitev: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“

Zato se je pa tudi v svojem podučevanju pred vsem trudil, ljudi pregovoriti. Naj nikar svojih serc ne navezujejo na minljive reči, ampak naj hrepenijo in kopernijo po nebeških zakladih. „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih erja in molj konča, in kjer jih tatje izkopljejo in vkradejo. Temuč zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne erja ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne vkradejo. Iščite naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice.“ (Mat. 6, 19. 20. 33.) „Ne delajte za jed, katera mine, ampak za jed, katera ostane v večno življenje.“ (Jan. 6, 24). Ko mu učenci vsi veseli pridejo povedat, da so jim tudi hudobni duhovi pokorni, berž oberne njih želje proti nebesam rekoč: „Ne veselite se tega, da so vam duhovi pokorni; veselite se pa, da so vaša imena zapisana v nebesih“ (Luk. 10, 20). Reveže in preganjane blagruje zato, „ker je njih nebeško kraljestvo“ in zlasti aposteljnomo veli: „Veselite se in veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ Nedolžnega otročiča ves vesel pred aposteljne postavi in vsklikne: „Glejte tacih je nebeško kraljestvo!“ Nedolžnih, ki so čistega serca, se tako zelo veseli, zato, pravi, ker bodo Boga gledali. In sploh vsim pravičnim radostno obeta, da se bodo svetili kaker sonce v kraljestvu njegovega Očeta (Mat. 13, 43). Za vse tako genljivo moli: „Oče! hočem, da bodo tisti, ktere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz, da moje veličastvo vidijo, katero si mi dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta“ (Jan. 17, 24). In da bi naše želje še bolj vnel in zaupanje popolnoma vterdil, se je vpričo aposteljnovo veličastno v nebeško kraljestvo preselil, kaker je že pred obetal: „Vaše serce naj se ne prestraši. V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč. Ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal; ker grem, vam mesto pripravim. In ko otidem in vam mesto pripravim, bom spet prišel ter vas bom k sebi vzel, da boste tudi vi, kjer sem jaz.“ (Jan. 14, 1—3).

Še posebej pa se nam je zaupanje Jezusovega Serca razodevalo v molitvi. Jezus je velikrat in dolgo molil, pri raznih priložnostih, po dnevi in po noči; in še zdaj je naš srednik in priprošnjik pri nebeškem Očetu. Pa kako zaupljiva je bila vselej njegova molitev! Kar je prosil svojega nebeškega Očeta, je vselej prav za trdno pričakoval; to nam je sam razodel, ko je pri Lazarjevem obujenju rekel: „Oče! zahvalim se ti, da si me vslušal.

Jaz sem pa vedel, da me vselej vslišiš; to-da zavoljo ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal“ (Jan. 11, 42). In kako otročje zaupljiva je bila zlasti prošnja v njegovi zadnji molitvi: „Oče! ura je prišla, poveličuj svojega Sinu, da tvoj Sin tebe poveliča; kaker si mu dal oblast čez vse človeštvo, da dá vsim, katere si mu dal, večno življenje. In zdaj ti, Oče! mene poveličaj sam pri sebi z veličastvom, katero sem pri tebi imel, preden je bil svet“ (Jan. 17, 1. 2. 5).

Kar čuditi se moramo, če premišljujemo, s koliko skerbjo se je nevtrujeno prizadeval, da bi tudi svoje učence vnel za molitev in v njihovih srcih obudil pravo neomahljivo zaupljivost. „Prositi pa se vam bo dalo.“ Ali bi ne bilo že to zadosti aposteljnem? ali ne zadostuje enkratno zagotovilo iz ust tistega, ki je rekel: „Nebo in zemlja bosta prešla, moja beseda pa ne bode prešla?“ Seveda bi bila zadosti ena sama beseda, toda njemu je toliko do zaupljivosti, da trikrat ponavlja svoje zagotovljenje: „Prositi pa se vam bo dalo; iščite pa boste našli; terkajte pa se vam bo odperlo.“ (Mat. 7, 7.)

In kaker bi še ne bilo zadosti, že spet ponavlja to trikratno obljubo z družimi besedami: „Zakaj sleherni, kateri prosi, prejme; in kateri išče, najde; in kateri terka, temu se bo odperlo.“

Pa ker je vedel za našo slabost in nezaupljivost naših src, je hotel s prilikami še bolj seči do serca ter nas k zaupanju — tako rekoč prisiliti. Previdel je namreč, da nekateri še toliko zaupanja ne bodo imeli do Boga, kaker do kakega navadnega človeka; zato se mu mило stori in vžaljen poprašuje, če je kje tak človek, tako terdoserčen, da bi odrekel svojemu lastnemu otroku košček kruha, če ga prosi zanj. Pa celo tolika sramotna nezaupnost ga ne prestraši, ampak še dalje odjenjuje in gre še globočje: „Kateri človek je mej vami, ki bi, ako ga njegov sin kruha prosi, kamen mu podal? Ali če ga ribe prosi, mu bo li kačo podal?“ (Mat. 7, 9. 10.) Menim, da bi se vsak še tako zanemarjen oče razžaljenega čutil, ke bi mu kedo kaj tacega očital, zakaj res bi bil slabji od tigra, ki skerbi za svoje mlade, slabji od krokarja, ki s peroti greje mladiče ter jim hrane donaša. In glejte, Jezus, da bi si v naših srcih zaupanje pridobil, se celo tako daleč poniža, da nebeškega Očeta s takimi primerja, in zaterjuje, da res ni slabji do svojih otrok, kaker pozemeljski očetje: „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom: koliko bolj bo vaš Oče, kateri je v nebesih, dobro dal tem, kateri ga prosijo!“ (Mat. 7, 11).

Tudi to je previdel, da bodo mnogi pri prvi molitvi sicer zaupali, ali če precej ne bodo vslišani, bodo obupovali ter molitev celo opuščali; zato se spet poniža do najnižjega človeškega zaupanja in uči v dveh prilikah, da ni tako krivičnega gospoda in ne tako terdoserčnega prijatelja, da bi se slednjič ne vdal silnim prošnjam. Kako je prijatelj od svojega prijatelja o polnoči z nadležnim terkanjem slednjič le izprosil tri hlebe, ta prilika je vam dovolj znana iz prošnjega tjedna; naj povem le drugo, ki je menj znana, ki jo sv. Lukež tako le pripoveduje: „Govoril jim je pa tudi priliko, da je treba vselej moliti in ne jenjati, rekoč: Sodnik je bil v nekem mestu, kateri se Boga ni bal, in za človeka ni maral. Bila je pa tudi neka vdova v tistem mestu ter je prišla k njemu rekoč: Stori mi pravico zoper mojega nasprotnika. In dolgo časa ni hotel. Potlej je pa sam pri sebi rekel: Ako se ravno Boga ne bojim in za človeka ne maram, vender, ker mi ta vdova nadlego dela, jej bom pravico storil, da me zadnjič ne pride prav hudo nadlegovat. Gospod pa je rekel: Poslušajte, kaj krivični sodnik pravi! Ali Bog pa ne bo pravice storil svojim izvoljenim, kateri vpijejo noč in dan k njemu, in ali bo poterpljenje imel v oziru njih? Povem vam, da jim bo hitro pravico storil.“ (Luk. 17. 1—8).

In kaker bi še to ne zadostovalo jim po zadnji večerji, takrat, ko je prišel čas, da jim brez prilike govori, ko se je po svetem obhajilu tako prijateljsko razgovarjal z njimi, — takrat jim zopet zagotavlja: „Resnično, resnično vam povem, ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, on vam bo dal. Prosite pa boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno. (Jan. 16, 23. 24.)

Kajne, serce tistega, ki tako uči, tako v živo priporoča, mora biti samo polno zaupanja, in pač ne more očitniše kazati, kako visoko čisla to čednost?

Kar smo o veri rekli, to velja tudi o upanju: Jezus je tam svoje milosti delil, kjer je videl zaupanje; malo čudežev je delal tam, kjer je videl malo zaupanja; kedor pa je zaupljivo k njemu pribežal, ta je bil vslišan ter je šel potolažen od njega.

Terdno zaupanje Matere božje je njegovo Serce nagnilo, da je prvi čudež storil, vodo v vino spremenil, če tudi je ravno kar rekel, da njegova ura še ni prišla.

Terdno zaupanje je pridobilo naglo ozdravljenje dvanajstletni bolnici, kateri nikakeršno zdravilo ni hotelo pomagati. Imela je namreč toliko zaupanje do Gospoda, da je rekla sama pri sebi:

„Ako se le njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena“, (Mat. 8, 21) in res je ozdravela.

Terdno zaupanje je kananejki — skoraj bi rekel — zaslužiło, da je bila v svoji hudi britkosti zastran obsedene hčerke potolažena. Čeravno je bila njena vera in njen up na hudi poskušnji, vendar ni odjenjala, ampak je le še bolj upala, le še zaupniše prosila, naj se je Gospod vsmili in naj jej pomaga. Njena zaupljiva prošnja, že dvakrat zastonj, je bila vtretjič vslišana in prejela je, kar je želela. (Mat. 15, 22.)

Terdno zaupanje je dalo slepcu pogled; zakaj, ko je šel Jezus mimo njega je zaupljivo klical, in ko mu je množica branila kričati, je le še bolj glasno vpil: „Jezus, sin Davidov, vsmili se me!“ Zato se ga je vsmilil ter mu je odperl oči, da je spet videl. (Luk. 18, 35.)

Terdno zaupanje, da le še izmej toliko en sam zgled omenim, je gobavega očistilo. „Gospod“, je prosil poln zaupanja, „če hočeš, me moreš ozdraviti!“ Te tolikanj zaupljive besede so genile Jezusovo milo Serce, da mu prijazno reče: „Hočem, bodi očiščen!“ (Mat. 8, 2.)

Slednjič ne smemo pozabiti, da je Jezus v vsem svojem djanju, v naj večih stiskah, nam zapustil najlepši zgled kerščanskega upanja. Sv. apostelj Pavel, ki je Jezusovo Serce tako dobro poznal, nam to pripoveduje: „Glejmo na začetnika in dokončevavca vere na Jezusa, kateri je za sebi predpostavljeno veselje križ preterpel, in ni maral za zasramovanje in sedi na desnici sedeža božjega. Mislite nanj, kateri je tako nasprotovanje zoper sebe od grešnikov prestal, da se ne vtrudite ter vam vaša serca ne vpadejo. Zakaj niste se še do kervi vstavljali, ko se bojujete zoper greh“ (Hebr. 12, 2).

Dve reči se učimo iz teh aposteljniovih besed; prvič, da božji zveličar v najhujšem preganjanju in v najstrašnejšem zapuščenju ni obupoval, ampak čim večja je bila njegova britkost, tem zaupniše je molil na Oljiski gori, na križu itd., ves vdan v voljo svojega nebeškega Očeta; drugič da se po njegovem zgledu, — kar je tudi namen tega priprostega spisa — v naj hujših težavah in skušnjavah stanovitno vojskujemo, saj ravno njegovo prebodeno Serce nam je zastava večnega življenja, saj nam rana njegovega Serca priča, da vse vse, kar je storilo in terpelo, je storilo in terpelo za našo večno srečo in kaj hoče družega,

kaker, da jo tukaj zdaj terdno upamo, tam pa enkrat večno vživamo?

Serčno in zaupno tedaj tudi mi kličimo sè sv. Pavlom: „Ako je Bog za nas, kedo je zoper nas? Kateri tudi svojemu lastnemu Sinu ni zanesel, temuč ga je dal za nas vse; kako, da bi nam ne bil tudi ž njim vsega podelil? Kedo bo tožil izvoljene božje? Bog je, kateri opraviči. Kedo jih bo obsodil? Kristus Jezus je, kateri je vmerl, kateri je tudi vstal, kateri je na desnici božji, kateri tudi prosi za nas. Kedo nas bo tedaj ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? Pri vsem tem pa premagamo zavoljo njega, kateri nas je ljubil. Svesti sem si namreč, da ne smert ne življenje, ne angelji ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.“ (Rim. 8, 31 id.)

*

Spomni se, o Jezus, ki si krotak in iz serca ponižen! spomni se, da nobeden, ki se je v katerikoli potrebi zatekel k tvojemu preljubezujivemu Sercu, ni bil nigdar zaveržen ali prazen spuščen. S tem zaupanjem navdan, pridem k Tebi, o Jezus; k tebi pribežim poln vboštva, v tvoje Serce se izročim sè vso svojo revščino. Nikar, o moj Bog in Oče, ne zaverzi mene nevrednega sinu, temuč sprejmi me v svoje Serce in ne daj, da bi se kedaj ločil od tebe. Stoj mi na strani, prosim te, v vsih mojih potrebah, zdaj in vselej posebno pa ob uri moje smerti, o predobrotljivi, o premilostljivi, o presladki Jezus. Amen.

Novi svetniki.

2. Sveti Janez Kerstnik Derossi.

Ta svetnik je bil rojen 22. svečana leta 1698 v Voltaju (Voltaggio) blizu Jenove na Laškem. Njegovi stariši so bili Karel Derossi in Frančiška Anfossi, oba znamenite rodovine in polna lepih čednosti, katerih se je tudi sinček privadil že v najnežniši mladosti. Ko je bil Janezek deset let star, ga je vzela neka imenitna gospa, da bi mu preskerbela višjo odgojo, v mesto Jenovo. Tudi

tamkaj je bilo sveto njegovo življenje in neomadežano, mladini prelep zgled. Zato ga je poklical čez tri leta neki strinič, ki je bil v Rimu kanonik, Lovrenec Derossi, k sebi, da bi se učil na višjih šolah, „Kollegium Romanum“ imenovanih. Hiter napredek v učenju, zlasti pa priserčna, goreča pobožnost mu je tam kmalu pridobila spoštovanje in ljubezen pri učiteljih in součencih, in že petnajstleten mladenič je prejel tonzuro, kar je začetni obred mašniškega posvečevanja. Mej letom nato so mu podelili manjše redove in 8. sušca 1721 je bil posvečen za mašnika. Zdaj je bil najprej pomočnik striničev in, ko je ta vmerl, od leta 1737 naslednik njegov v korarstvu.

Težko je popisati ob kratkem vsa dobra dela, ki jih je opravljal, vse lepe čednosti, ki so se svetile nad njim, kar je bil v duhovskem stanu. Ko pravi sia svetega očeta Frančiška v tretjem redu je ljubil vboštvo in vboge, bolnike in grešnike, one, da jim je stregel v telesnih, te, da jim je pomagal v dušnih britkostih in nesrečah. Še preden je bil mašnik, je začel hoditi k bolnikom v bolnišnice, pozneje pa je bil pravi angelj tolažbe v ten hišah bolečin in terpljenja. Bolnike je imenoval svoj vinograd, ter si je obetal od njih mnogega sadu. Posebno je ljubil mej njimi sušične, ki jih je videl vmirati, kaker vmirajo tisti, ki so odločeni za nebesa. Ali ne le po bolnišnicah je obiskoval bolnike, temuč tudi vse skozi po mestu, kjer je izvedel za keterega.

Ravno tako so vbogi in zapuščeni bili ljubljenci njegovi. Tudi nje je že preden je bil mašnik tolažit hodil k sveti Gali, kjer so imeli hospic ali erperge, in tolikanj bolj je skerbել zanje pozneje. Z miloščino, ki jo je nabral od pobožnih ljudi in samega papeža Klemenā XII., je vstanovil zraven imenovanega hospica pribežališče vbozim dekličem, ki so beračile po Rimu z veliko nevarnostjo svojega zveličanja. V teh dvehuh hišah se je nadaljevala njegova delavnost čez štirideset let, pa tako, da zraven nikaker ni pozabil ostalih vbozih, kjer koli je vedel za nje.

Še večā je bila njegova skerb za bolne in potrebne na duši. Oznanjeval je kerščanski nauk najprej kmetom, pastirjem in vozikom na tako imenovanem „Krajem polju“ (Campo Vaccino), ki je dandanašji precej zapuščen kraj, dasiravno je bil v starem Rimu glavni terg, slavni „Forum Romanum.“ Mnogo let je hodil tja zgodaj zjutraj in pozno na večer ter je učil sē vso ljubeznijo in poterpežljivostjo dostikrat terde in termaste ljudi. Nato je šel oznanjevat evangelij biričem, jetnikom, obsojenim in blodnicam; ko do-

ber pastir je povsod znal najti izgubljenih ovčic. Pa je imel res tudi posebno milost od Boga, da jih je spreobernal in poboljšal, naj so bili tudi terdovratni in divji.

Ker je bil ravno tako ljubeznjiv, prijazen in poterpežljiv kakor moder in svet duhovnik, ni čudo, ako je vse želelo njegovega sveta in nauka. Ne le iz Rima, tudi od povsod okrog so ljudje vrelj k njemu ali izpovedovat se, ali poslušat pobožne njegove pridige. Cerkev svete Marije v Kozmedinu je bila prej samotna in zapuščena; kar je pa on tam bil korar, je vsa oživela in pomladila se. In ne le, da se je svetila notri goreča pobožnost njegova pri službi božji; skerbel je tudi za vse potrebne cerkvene priprave. Sam je dal notri postaviti pridižnico in orgle; in da bi se vzdrževale ter se plačeval organist, je prepustil hišo, ki jo je dobil po svojem prednjiku, sam pa se je naselil v neki stari kašči, ki je bila tistih korarjev.

Kaker se je odpovedal hiši, tako je tudi vse svoje dohodke sproti razdelil mej vboge ter živel sam kaker najvbožniši mej njimi.

In kaker je živel, tako je vmerl. Vmerl je 23. majnika 1764 v neki bolnišnici in ni zapustil toliko, da bi se bil imel s čim plačati pogreb. Vender so ga pokopali z veliko slovesnostjo. Glas o svetosti življenja njegovega je bil namreč že davno napolnil rimsko mesto; tudi mu je bil Bog dal, da je prerokoval in čudeže delal, ko je še živel. Zato so ljudje od vseh strani vrelj h grobu njegovemu in mnogi so bili tam čudežno vslišani.

Papež Pij IX. so tega pravega tretjerednika in zglednega duhovnika zveličanim prišteli 13. majnika 1860; papež Leon XII. pa so mu izkazali naj višjo čast na zemlji ter odločili, da se ima vsako leto 23. majnika obhajati njegov god v vesoljni katoliški Cerkvi.

Pot na sveto goro Alvernijo.

(Nadaljevanje.)

V samostanu smo najprej šli k p. gvardijanu, ki nas je prijazno sprejel in k ognju peljal, da se malo ogrejemo. Gori je bilo namreč še precej hladno. Kaker sploh na Laškem, tako tudi na Alverniji nimajo peči v izbah, dasiravno imajo zimo dolgo in hudo. Zato pa gorj na več krajih ogenj, da se hodijo bratje gret. Ker

imajo derv dosti, niso skopi ž njimi: po dva in pol metra dolgi hlodi leže na ognjišču in dajejo obilno ogelja. Tega si jemljejo redovniki v lončene posode, podobne okroglim korbicam, ter jih nosijo seboj, da so jim namesti peči.

Mej tem, ko se grejemo, prinese brat lajik černe kave, in odnese naše torbice v izbe nam odmenjene. Kmalu pride tudi mlad pater, ki ima razkazovati in razlagati ptujcem znamenite reči in kraje svete gore Verne. Ker se je bližala ura, ko se gre k obedu, nas je peljal samo po samostanu. Videli smo, da je precej velik; lahko v njem prebiva nad sto bratov. Mostovži pa so malo preozki in pretemni, zlasti v starem delu samostana; kar je bilo pozneje dozidanega, kaker bolnišnica, oddelek za ptujce i. dr., je že bolj svetlo in prostorno.—

Iz „premišljevanj o prečastitljivih ranah sv. Frančiška“*) je znano, kako mu je grof Roland ali Orland Katani podaril sveto goro ter kako je Frančišek dva brata poslal, da bi jo ogledala, ali je pripravna za premišljevanje in molitev. Brata gresta ter najdeta hrib čudne podobe, nekako na štiri vogle, od treh strani sterm kaker zid, s pečinami 30 do 60 metrov visokimi. Na verhu, ki meri okoli in okoli eno uro hoda, vidita majhino ravnico. Kaker menijo neketeri, je bil verh takrat gol in pust; zdaj ga pokriva lep gozd; visokih bukev, smrek in drugega drevja raste mnogo na njem. Na južnem voglu, na tisti ravnici, se je zdel bratoma kraj najpripravniši, da postavita borno kočico, kjer bi prebivali redovniki; to je bilo na tem mestu, kjer stoji še dandanašnji samostan. Ravno od tod se steguje zniževaje se polagama skalnat rob, ki nosi na koncu razvaline gradu Kjuzi, kjer je bil doma gospodar gore, grof Roland. Na zapadnem voglu pa stoji dandanašnji kapelica svetih ran, kakih sto korakov daleč od samostana. Mej tema dvema vogaloma, južnim namreč in zapadnim, so tisti kraji, kjer je sveti Frančišek zlasti rad prebival. Tu se vidijo neprehodne votline, nedostopne pečine, odkrušene in viseče skale, brezni zijajo globoko, da je groza pogledati. Tretji vogal je pičle pol ure od drugega. Hodi se vedno navzgor, dokler se pride do najvišjega mesta na gori, „la Penna“ imenovanega. Četerta stran se znižuje polagama; tu se odtekajo vode, ki se zbirajo na gori. Pod goro pa so travniki samostanski; po njih se pasejo ovce in jagnjeta, ki jih samostanu darujejo pastirji, ki gonijo mimo svoje črede. Iz

*) Glej „Cvetje“ II. letnik, str. 6. in dalje.

podnožja izvira devet čistih, merzlih studencev. Mej njimi najbolj slovi studenec sv. Frančiška, ob cesti, na kraju, ki se imenuje „la Beča“ (la Beccia). Ustno izročilo pripoveduje namreč, da je iz njega pil sv. Frančišek, ko je prišel na goro; pilo je iz njega pa tudi mnogo drugih svetnikov, kaker: sv. Anton Padovski, sv. Bonaventura, sv. Bernard Sijenski, sv. Janez Kapistran in tako dalje.

Sv. Frančišek je prišel pogostokrat na goro Verno; za gotovo vemo da je bil gori šestkrat. Pervič se je to zgodilo leta 1213 ali 1215. Na tem popotovanju se je prigodilo, kar je popisano v 2., 3., 4., in 5. poglavju „premišljevanj.“ Pristavim naj le to: Od cerkve, kjer je čakal sv. Frančišek, ves slab zarad truda pretekle noči, ga je peljal tisti kmet najprej v svojo hišo, da ga malo okrepča. Na tej kratki poti je obšla Frančiška silna želja po kuretini. Ko stopi pred durmi z osla, zagleda po naključju v prahu na cesti mervo pišče, ki je že vse smerdelo. Berž hoče kaznovati poželenje po mesu, pobere žival, ter se ž njo pod nosom dergne rekoč: „Ná, požrešneš! jej in nasiti se s kuretino, ki si jo tolikanj poželel.“ Potem gre v hišo in ne vžije družega kaker košček kruha, keterega pomoči v vodo in s pepelom potrese. Preden nadaljujejo pot na Verno, se priserčno zahvali kmetu za dobrotljivost in ljubezen njegovo, blagoslovi hišo ter mu obljubi, da ne bodo ne on ne njegovi mlajši nigdar terpeli pomankanja, toda tudi bogastva na bodo imeli, temuč le potrebni vsakdanji živež. Obljuba sv. Frančiška se izpolnjuje še dandenes; mlajši tistega kmeta žive namreč še zdaj na tistem posestvu, ne v obilnosti, pa tudi ne v pomankanju.

Ko je šel sv. Frančišek v drugič na goro Verno, je obiskal mimogrede prijatelja svojega grofa Alberta no Ostri gori (Monte acuto). Temu grofu je dal v spomin svojo obleko, ki se še zdaj hrani v Florenciji, v cerkvi očetov observantov. Zgodilo se je pa to tako: Ko je prišel sv. Frančišek negdaj zvečer v tisti grad, ga je prosil grof, naj mu da svojo kuto ali habit. „Rad bi ti ga dal,“ odgovori svetnik, „ali kaj hočem potem obleči, ker imam same tega.“ Pobožni grof vkaže poklicati skrivaj dva krojača, ki sta morala celo noč delati novo obleko sv. Frančišku. Ko hoče le-ta drugi dan nadaljevati svojo pot, ga opomni grof obljube in prosi, naj mu jo izpolni. Moral je torej sv. Frančišek obleči novi habit, in starega pustiti v dar tistemu pobožnemu grofu.

Od tod je imel sveti oče do Verne še kake tri ure in pol. Šel je mimo neke cerkve sv. Pavla, katero so ravno popravljali.

Prizadevala sta si dva zidarja na vso moč, da bi postavila nad vrata poprečni kamen, ali ni jima bilo mogoče; pretežek jima je bil. Sv. oče Frančišek, ki je vedno rad popravljaj cerkve, gre precej zidarjema na pomoč, prime sè svojimi svetimi rokami kamen, ter ga postavi brez težave na svoj kraj, da so se čudili vsi, ki so videli.

Tretjikrat je šel sveti oče na Verno skoz faro sv. Štefana, kjer so mu prebivavci ponudili samostan, v katerem je pozneje nekaj časa živel sv. Anton Padovanski. V cerkvi negdanjega samostana, ki je zdaj farna cerkev, se hrani v eni kapelici postelja sv. Frančiška, to je, terd kamen, v katerem je globoko vtisnjena podoba njegovega trupla.

Četrtič je šel skoz Florencijo in Kazentinsko, kjer je ozdravil v gradu Battifolle vnuka grofa Simona Gvidija, ki je bil že nekaj časa slep.

Petič je pohodil sv. Frančišek goro Verno leta 1220, ko se je bil vrnil iz Egipta od sultana babilonskega, keterega je bil šel spreobračat z upanjem, da dobi marterniško krono. Vrnil se je po morji v Benetke, ter je šel čez Padovo, Bergamo in Mantovo v Bolonjo. Tu najde svojega prijatelja kardinala Ugolina, poslanca apostoljskega v Lombardiji, poznejšega papeža Gregorja IX. Skupaj gresta pogledat k puščavnikom v Kamaldoli, polčetero uro daleč od gore Verne. Pomudita se tu skoraj en mesec, prebivaje vsak v svoji celici, v svetih molitvah in premišljevanjih. Potem gresta na Verno, kjer pa ne ostaneta dolgo časa. Proti koncu kimavea odpotovata oba, sv. Frančišek v Asiz, kardinal Ugolin pa v Bolonjo.

Šestič in zadnjič je prišel sveti oče na goro Verno leta 1224. Tedaj se je tu postil 40 dni na čast svetega arhangelja Mihaela in zgodil se je čudež, ki bo slavno delal to goro, dokler bo svet stal.

(Dalje prih.)

Življenje brata Junipera.

4. poglavje.

Kako je brat Juniper dajal vbozim iz ljubezni do Boga, kar je mogel.

Brat Juniper je imel z vbozimi toliko sočutje in vsmiljenje, da je, kadar je videl koga, ki je bil slabo oblečen ali gol, precej

slekel tuniko in kapuco od kute ter dal takemu vbožčku, in zato mu je gvardijan zapovedal pod pokorščino, da ne sme nobenemu vbozemu dajati cele tunike ali pa dela svoje kute. Zgodilo se je pa, da je brat Juniper malo dni potem srečal vbožca, skoraj nagega, ki je prosil brata Junipera miloščine iz ljubezni do Boga. On pa mu je z velikim sočutjem odgovoril: „Jaz ti ne morem drugzega dati kakor tuniko, pa tudi to mi je moj prednjik pod pokorščino prepovedal komu dati, kakor tudi kakov del kute; pa če mi jo ti slečeš, se ne bom branil.“ Ni rekel gluhemu; ker mu je tisti vbožec precej čez glavo potegnil tuniko ter je šel ž njo svojo pot pustivši brata Junipera skoraj nagega. In ko se je vernil k samostanu, ga vprašajo, kje ima tuniko. Odgovori: „Neki dober človek mi jo je slekel pa je šel ž njo.“ In ko je v njem čednost vsmiljenja vedno rastla, mu ni bilo zadosti, da je dal tuniko, temuč je dajal vbozim tudi knjige, cerkveno opravo in plašče in kar mu je v roke prišlo. In zato niso bratje nič puščali zunaj, ker je brat Juniper vse razdajal iz ljubezni do Boga in k njegovi časti.

5. poglavje.

Kako je brat Juniper odtergal od altarja neke zvončke, ter jih je proč dal iz ljubezni do Boga.

Enkrat je bil brat Juniper v Asizu za rojstvo Kristusovo v globokem premišljevanju pred samostanskim altarjem, ki je bil jako lepo napravljen in olepšan. Na prošnjo cerkovníkovo ostane za variha omenjenega altarja brat Juniper, dokler bi šel cerkovník jest. In ko je stal v pobožnem premišljevanju, ga poprosi neka vboga ženica miloščine iz ljubezni do Boga. In brat Juniper ji odgovori tako - le: „Počakaj malo, bom videl, če ti morem dati od tega altarja kako reč, ki je tako lepo opravljen.“ Na tistem altarju pa je bila neka zlata naprava, jako lepa in gosposka sè srebernimi zvončki velike veljave. Pravi brat Juniper: „Ti zvončki so tu odveč“ in vzame nož in vse odreže od tiste naprave, ter jih da tej vbogi ženici iz vsmiljenja. Cerkovník, ko je dvakrat ali trikrat v usta del, se spomni navade brata Junipera, ter začne močno dvojiti, ali mu ne bo brat Juniper kake škode storil na altarju tako olepšanem, katerega mu je v varstvo izročil, iz goreče ljubezni. Pri tej priči se sumnjo vstane od mize in gre v cerkev in gleda, če je olepšava od altarja premaknjena, ali če ni ničesar vzetega, in vidi zvončke od oprave odrezane in odtergane, kar ga

neizmerno razdraži in vjezi. Brat Juniper vidi tega tako nemirnega ter pravi: „Nikar si ne delaj nepokoja zavoljo tistih zvončkov, ker sem jih dal neki vbogi ženici, ki jih je silno potrebovala, tukaj pa niso bili za nič drugega, kakor za prazno posvetno bliščobo.“ Ko sliši to cerkovnik, pri ti priči leti skozi cerkev in skoz celo mesto, žalosten, ako bi po sreči jo mogel najti; ali ne najde niti nje, niti koga drugega, ki bi jo bil videl. Verne se v samostan in jezen vzame tisto opravo ter jo nese generalu, ki je bil v Asizu, in pravi: „Oče general, jaz vas prosim pravice proti bratu Juniperu, ki mi je pokvaril to opravo, ki je bila naj bolj častitljiva, kar jih je v zakristiji; zdaj vidite, kakšno je naredil, in odtergal vse zvončke, tiste sreberne, in pravi, da jih je dal neki vbogi ženski.“ General je odgovoril: „Tega ni storil brat Juniper, temuč tvoja nespamet je storila, ker moraš vender že vedeti navade njegove, in povem ti, da se čudim, kako da ni dal še vsega ostalega. Vender pa ga hočem dobro posvariti zavoljo te napake.“ Pokliče tedaj vse brate v shodišče in potem tudi brata Junipera in vpričo vse družine ga posvari silno ostro zavoljo imenovanih zvončkov, in tako je prišel v ogenj, ko je povzdignil glas, da je skoraj ohripnil. Brat Juniper se je malo zmenil za tiste besede in skoraj nič, ker so ga veselile krivice, keder je bil dobro ponižan. Da bi pa povernil generalu za hripavost, je začel misliti na zdravilo. In ko ga je general okregal, gre brat Juniper v mesto in da narediti eno dobro skledo močnika z maslom, in ko je bilo že preteklo dober kos noči, pride nazaj in užge svečo in gre s tisto skledo močnika k celici generalovi in poterka. General odpre in vidi tega z užgano svečo in sè skledo v roki in tiho vpraša: „Kaj je to?“ Brat Juniper odgovori: „Oče moj, denes, ko ste me kregali zavoljo mojih napak, sem videl, da vam je glas ohripnil berž ko ne zavoljo prevelikega truda, in zato sem mislil na zdravilo, ter sem vam dal narediti ta le močnik, zato vas prosim, da ga jejte, ker vam pravim, da vam bo razširil persi in gerlo.“ General na to pravi: „Koliko je ura, ker hodiš nepokoj delat drugim?“ Brat Juniper odgovori: „Glej, za te je narejen, prosim te, nikar se ne obotavljal, temuč jej, ker ti bo jako dobro storil.“ In general, nejevoljen zavoljo pozne ure in sitnosti njegove, zapove, da naj gre svojo pot, ker ob tej uri noče jesti, ter ga imenuje s prav sramotnim in slabim imenom. Ko vidi brat Juniper, da so zastonj prošnje in prigovarjanje, pravi: „Oče moj, keder ti nočeš jesti, in za te se je bil naredil ta močnik, pa mi stori vsaj to, da mi boš držal svečo,

ga bom pa jaz pojedel.“ In general, ko pobožen in miloserčen mož, ko pomisli na ljubezen in priproščino brata Junipera in da je vse to storil le iz vdanosti do njega, odgovori: „Naj si bo, keder hočeš tako, pa jejva vkup, ti in jaz.“ In oba sta jedla tisto skledo močnika zavoljo silne ljubezni, in dosti bolj ju je okrepčala pobožnost kakor jed.

Drobtinice.

Novi zveličani.

Kaker so sveti oče papež 8. grudna preteklega leta čvetero zveličanih zapisali mej svetnike, tako so meseca prosinca letošnjega leta nadalje tri služabnike božje oklicali za zveličane, v nedeljo 15. prosinca španskega avguštinjana P. Aljfonza Oróščana (de Orozco), v nedeljo 22. prosinca italijanskega frančiškana b. r. Karla Seškega (da Sezze), lajika, in 29. prosinca zopet italijanskega frančiškana, lajika b. r. Húmilja Bizinjanskega. O življenju poslednjih dveh bomo povedali nekoliko berž ko dokončamo življenje novih štirih svetnikov. Za zdaj pravimo le to: Priporočujmo se jim vsem vkupaj, da bi izprosili kmalu boljše čase sveti Cerkvi in njenemu vidnemu poglavarju, ki jih je tako povelečal na zemlji, in priporočujmo se jim z velikim zaupanjem, da Bog ne bo preslišal njih prošenj.

Br. Epifanij Lep.

O življenju in smerti tega pobožnega mladeniča smo dobili iz Švaca to-le poročilo:

Ljubi Slovenci! Zopet je presadil nebeški Oče v svoji vsega-mogočnosti lepo cvetlico iz verta sv. Frančiška v drugi vert, v nebeški raj. 30. decembra 1881 je namreč vmerl v Švacu na Tirolskem slovenski frančiškan, brat Epifanij Lep. Rojen je bil 4. oktobra 1863 pri svetem Križu blizu Maribora ter je dobil pri svetem kerstu ime Janez. Očeta ni nikoli poznal, ker mu je bil že v prvi mladosti vmerl. Pobožna mati njegova pa ga je lepo v kerščanskem duhu odredila. Skerbela je zanj, koliker je mogla. Čeravno vboga, je dala svojega Janeza študirat. Vmerla mu je 28. novembra 1881.

Po petem gimnazijskem razredu je stopil Janez v 1. red svetega Frančiška, keterega je že od perve mladosti zelo ljubil, in sicer v štajersko provincijo, ki je začasno združena s tirolsko. V redu je dobil ime Epifanij. Od dne do dne je verlo napredoval v popolnosti; pa saj je tudi že začetek bil kaj izversten. Ko se je ko kandidat vozil iz Maribora v Solnograd, je hitro že v Mariboru na železnici svoj moljek vzel iz suknje ter očitno molil, česar bi se bil gotovo sramoval marisketeri dijak; a brat Epifanij se Boga nikoli ni sramoval, za tega delj ga je pa tudi k sebi vzel, kjer živa zaslužno plačilo.

Eno leto je bil v Solnogradu v novicijatu. Tam je tudi 29. oktobra 1880 od milostivega kneza nadškofa solnograškega dobil tonsuro in štiri manjše redove, ali blagoslove. Po novicijatu je pa prišel v Švac, da bi gimnazijske študije nadaljeval; ali človek obrača, Bog pa oberne. Vsi sobratje so brata Epifanija ljubili in častili zaradi velike ponižnosti in pobožnosti njegove. Bil je pa res ves tak, kaker se o svetem Alojziju bere. Naše mnenje o njegovi svetosti se je pa še posebno pri smerti njegovi poterdilo.

Dne 30. decembra l. 1881 sta bila nekoliko pred polu deveto uro zvečer brata lajika Marko in Feliks pri bratu Epifaniju. Sè slabim glasom začne bolnik prositi: „Prigovarjajte mi, prigovarjajte mi!“ „Ali naj grem po keterega patra?“ vpraša br. Feliks. „Ni treba, nas je zadosti,“ pravi br. Epifanij.

„Vsmiljenje, moj Jezus! Sladko serce Marije, reši me!“ in še več takih kratkih molitvic molita brata in bolnik pridno za njima. Z nepopisljivo pobožnostjo, z nepopisljivo navdušenostjo ponavlja brat Epifanij te molitvice in moli tudi še druge, ki jih je na pamet znal, z veliko gorečnostjo. Gotovo je imel hud boj, ker je postajal glas njegov, ki je bil drugači čisto slab, vedno slovesniši in krepkejši.

Boj preneha in br. Epifanij je zopet miren. Kmalu potem pogleda na steno, kjer je visela podoba rojstva Gospodovega. S prijaznim glasom začne govoriti: „To je kaj lepo, da je ravno meni nasproti rojstvo Jezusovo; oj kako je lepo, kako je lepo!“ Na to reče brat Marko: „Ta podobica je od brata Gabriela, ki je lani ravno tukaj na tej postelji vmerl. Sklenite ga v svoje terpljenje.“ Brat Epifanij pa pravi: „O, brat Gabriel ne terpi več, on ni več v vicah, on je v nebesih.“

Nekoliko trenutkov molči; potem se ozre na desno stran proti nebu ter reče sè slovesnim močnim glasom: „Jaz vidim nebesa od-

perta. Oj, kako je lepo, kako je lepo! . . . Oj sveta Trojica, kako je lepa, kako lepa! Marija sedem žalosti, kako je lepa, kako je lepa! Pater, pater, pater . . .“ Imena ni mogel ali ni vedel izgovoriti. Br. Marko mu hoče pomagati ter pravi: „Menda mislite br. Gabriela?“ „Ne Gabriel, on je bil frater. Pater, pater...“ Imena ni izgovoril. Potem je nadaljeval: „Vidim brata Gabriela, oj kako lep je, kako lep! Vidim moj sedež, kako lep je, kako lep je! Jaz vam na morem povedati, kako lep je.“ Potem je pogledal na levo k steni ter rekel: „Hudi, beži proč, beži proč od mene!“ Kmalu potem: „Jaz sem na križ pribit.“ — To so bile zadnje besede njegove, potem je težko zakašljal in ni več govoril. Že poprej previden sè svetimi zakramenti je ob polu desetih izdihnil svojo blago dušo, vpričo p. gvardijana, p. magistra in drugih, ki so molili poleg njega. 2. januarja 1. 1882 je bil pokopan na frančiškanskem pokopališču pri samostanski cerkvi.

Slovenska zemlja ga je rodila, nemška tla krijejo njegove ostanke, mej tem ko se duša njegova, kaker upamo, pri Bogu veseli ter za nas moli.

Iz kitajskih misijonov.

Meseca velikega serpana lanskega leta je napravila po mnogih krajih na Kitajskem silovita nevihta in povodenj neprečislano škodo ter pokončala tudi ljudi brez števila. Misijonski škof, frančiškan Ezekija Banči, apostoljski vikar v Severnozpadnem Hu-p-e piše iz Lao-ho-ku 28. vel. serpana 1881:

„Moj vikarijat zaporedoma izkušajo velike nesreče. Pred tremi leti je bila lakota, ki nas je tepla; denes imamo povodnji in grozoviten vertinec je napolnil vse kraje, koder je divjal, z razvalinami in siromaštvom. Okrajine Tuen-si in Šang-sing so neizrečeno terpele; v teh delih mojega vikarijata je razsajal vihar z neznansko togoto. Oblaki so se tergali ter gnali reko čez bregove, da je vzela voda žetev, hiše in prebivavce. V enem samem mestu se je potopilo več ko tisoč ljudi. Veliko število jih je brez strehe ter bodo poginili od lakote, ako ne pride pomoč. Tudi okrajnam Ku-čeng in Kiaong-ku ni prizaneslo. Ta dan pred vnebovzetjem Marijinim je rohnela nevihta, kaker je nisem videl še nigdar take; v rekah je derla voda sè vseh višav v okrogu ter valila sebo z groznim šumenjem skale in podertine, da mi je kri zastajala v žilah od straha. Vsaki trenotek sem pričakoval, da mi bodo

valovi odnesli stanovanje. Z našimi sirotami smo morali bežati in prav posebnemu varstvu nebeškemu pripisujem, da še živimo. Povodenj nam je poškodovala obe sirotišnici, moje stanovanje in cerkev, novo, ki še ni bila dodelana; rižno polje je spremenila v puščavo in nepregledno nesrečo napravila; škodo, ki je edino mene zadela, cenim na 10 tisoč goljdinarjev; po tem morete soditi bedo, ki vlada v drugih okrajinah. Vse okrog sebe vidim le obupanje in razvaline.“—

„Naj se ta klic na pomoč ne izgubi nevsliašan pri vaših bravah,“ pristavlja vesoljni prokurator frančiškanskih misijonov v Parizu, P. J. Marija de Brest, „Bog bo poplačal darovavce, in nesrečniki, rešeni smerti od lakote, bodo iz daleč blagoslavljali tiste, katerih delavna ljubezen do bližnjega ne pozna ovir prostora in narodnosti.“

To žalostno poročilo in prošnjo beremo v prvem letošnjem zvezku nemškega časopisa „Die katholischen Missionen.“ Ravno tam stoji dopis iz apostoljskega vikarijata Južnega Hu-nan, kjer tudi frančiškani vero Kristusovo oznanjujejo. Poroča se, kako je pogansko ljudstvo začelo preganjati kristijane, dasiravno je na Kitajskem po cesarski postavi kerščanska vera vsakemu dovoljena. 12. svečana lanskega leta so mej drugim vmorili zavoljo svete vere nekega vbozega vdovca, ki se je pripravljaj na sveti kerst, in 10. rožnega cveta so hudobni mladiči misijonarja, patra Gašperja Fuksa, Avstrijanca iz tirolske frančiškanske okrajine, pretepali in pobijali, in ko je bil že mertev videti, v vodo vergli, tako, da je skoraj le po čudežu še živ ostal. Poznejša pisma poročajo, da je vender že precej okreval, ter je upanje, da popolnoma ozdravi. Gosposka kitajska se je pri teh prilikah prijazno izkazala, pobijavce obsodila ter zlasti lepo skerbela za vbogega misijonarja. Verli pater tudi ni izgubil poguma, prosil je mariveč svojega vikšega, naj porabi priložnost, da se vstanovi misijonska hiša prav v mestu Vinkiu-fu, kjer so tisti poredni ajdje tako hudobno ž njim ravnali.

Iz apostoljskega vikarijata Šen-si, tudi na Kitajskem, piše misijonar P. Alojzij od sv. Justa 25. kimavca 1881 prečastitemu generalnemu ministru, da ves čas, kar je v misijonu, še ni videl tolike žetve pa tako malo delavcev. Terdi, da so jako mnoge družine, zlasti v okrajini Kim-jam, pripravljene sprejeti katoliško vero, in zato silno obžaluje, da je tako malo misijonarjev ter se zato ne more skrbeti za zveličanje teh ljudi, kaker bi bilo treba. Iz mnogih misijonov se pošiljajo skoraj enakega obsežka pisma, v katerih

prednjiki tožijo zavoljo pomanjkanja mašnikov. Prosimo torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev v svojo žetev, molimo, da bi obudil Bog mej nami k malu prav mnogo krepkih in gorečih misijonarjev! (Acta Ord. Min. Januar. 1882.)

Stanje katoliške Cerkve ob začetku tega leta.

Osoda naše svete katoliške Cerkve se v poslednjem času semtertje precej na boljše obrača.

Tako so na Nemškem pogumni katoličani s krepko stovitnostjo dosegli, da se je cerkveno preganjanje že skoraj čisto poleglo in najmogočniši mož najmogočniše države evropske neki da misli, kako bi se Rim zopet vernil svetemu očetu papežu. Tudi na Ruskem se bližajo boljši časi katoličanom. Mladi car, ki je lani tako nesrečno izgubil očeta, spoznava menda bolj in bolj, da ni katoliška Cerkev, katere se ima bati, da je nasproti ona edina, ki bi najprej mogla rešiti ljudstvo njegovo in njega.

Veseli smemo biti, da gre tudi v našem cesarstvu stovitno na bolje. Dobro znamenje je, ker so začeli ministri zapovedovati svojim podložnim in urednikom, da naj zanaprej bolj posvečujejo nedelje in praznike.

Posebno imenitna sprememba pa se je zgodila glede katoliškega prebivavstva v začetku tega leta v naših novih deželah na jugu. Dokler je namreč Turek tam gospodaril, so le domači duhovniki opravljali katoliško službo božjo ter učili narod sveto vero, in ti so bili vsi vbogi frančiškani. Celo škofje so se jemali izmed njih. Pod našim cesarjem pa se bo tudi v teh deželah katoliška Cerkev v večem blesku pokazala, ter se bode lahko vzderžala tudi svetovna duhovščina. Vže vlani so torej sveti oče papež vstanovili vikšo škofijo verhbosensko s tremi podložnimi škofijami in letos so se poslali tja ko vikši škof neki mlad učen gospod iz Zagreba, ki so že tudi neketere druge hervaške in slovenske gospode k sebi poklicali za korarje. Bog daj, da bi njihov vhod kaj boljši sad rodil, kaker ga rode mnoge druge naredbe nemškega in mažarskega, slovenstvu malo prijaznega duha v teh nesrečnih deželah!

Kaker se po naštetih državah stanje katoliške Cerkve boljša, tako se je na Francoskem vsaj shujševanje za zdaj menda nekoliko vstavilo. Sicer pa je po Francoskem kaker tudi po Laškem in Španjskem prav žalostno. Dasiravno ne manjka namreč gorečih, dobrih katoličanov tudi mej višjimi stanovi, gospodarijo ven-

der po vseh teh deželah Cerkvi sovražni ljudje. Res britko je, da ima dandanašnji katolištvo celo po mohamedanskih državah več slobode in časti, kaker po nekih katoliških.

Mohamedanski in drugi nekerščanski vladavci spoštujejo namreč katoliške misijonarje ter povzdigujejo njihove škofo. Sploh smemo reči, da misijoni lepo napredujejo, dasiravno so težave neizmerne in delavcev premalo. Vlani je vmerlo po svetu čez 80 misijonarjev; Bog ve, ali jih bo mogoče letos nadomestiti. Na Laškem so že mnogo let redovi zaterti in vsem drugim napravam za odgojevanje misijonarsko zmanjkuje poklicanih. Boljše je v tem oziru menda v Belgiji in na Francoskem.

Število katoličanov v nekatoliških deželah vender skoraj povsod veselo raste. Množi se v Evropi zlasti mej protestanti na Angleskem. V Aziji vsaj vlade nikjer več ne preganjajo misijonarjev in ljudstvo semtertje rado sprejema nauk Kristusov. Blizu 9 milijonov je dandanašnji v celi Aziji katoličanov; mej 835 milijoni prebivavcev seveda vbogo malo. Najtežavniši misijoni pa so afrikanski, tako zavoljo razbeljenega podnebja, ki misijonarje le prehitro vmori, kaker zavoljo pustih, nedostopnih krajev in divjih roparskih ljudi. Koliko je do zdaj katoličanov v Afriki, ni mogoče določiti; dosti pa jih seveda ne more biti, dasiravno je vseh prebivavcev gotovo do 200 milijonov.

Bolj vesela naznanila dohajajo iz Avstralije, kjer pa je prebivavstvo do malega angleško, in z otokov Tihega morja. Vseh katoličanov je tam mej dvema milijonoma prebivavcev nekaj čez 407 tisoč.

Naj bolj napreduje naša katoliška vera v Ameriki, kjer se zlasti v Zedinjenih državah leto za letom povzdigujejo nove škofije ter se katolištvo vspešno bojuje z brezštevilnimi ločinami, ki jih je porodila iznajdba Luter-Martinova. V celi Ameriki je dandanašnji katoličanov do 53 milijonov, to je čez polovico vseh prebivavcev.

Še nekaj!

Ne moremo si kaj, da ne bi omenili pri tej priliki trideset tisoč nemilo od nas odterganih beneških Slovencev, ki so v duhovnem oziru žalostno zapuščeni. (Glej „Soča“ 10. febr. 1882. Dopis od ben. meje.) Molimo, da bi se tudi pri njih cerkvene zadeve kmalu kaj na bolje obernile, in gdor količkaj more, naj si tudi djanjsko prizadeva, da se vsaj v tem oziru zopet nam nazaj dajo ter sosednji slovenski nadškofiji pridružijo. Papež nam žele dobro in bodo radi vslišali pravične prošnje; ne odnehajmo torej, dokler ne rešimo teh svojih vbozih bratov slovenskih.

Duns Skot in sevec.

Duns Skot je popotoval negdaj po Angleškem. Nekje sreča kmeta, ki je sejal ter mu prijazno reče nekoliko besed kerščanskega opominjevanja. „Kaj me opominjaš?“ odgovori kmet, „ako je Bog naprej videl, da bom zveličan, pa bom, naj delam dobro ali slabo; če je pa pogubljenje moje naprej videl, me pa ne bo rešila obena stvar.“ Skot ga tako zaverne: „Če je taka, zakaj pa seješ tukaj? Ako je Bog naprej videl, da bo na tej njivi žito rastlo, gotovo bo rastlo, ali seješ ali ne seješ; ako je pa naprej videl, da ne bo, pa ne bo. Potemtakem je zastonj vse to tvoje delo.“ — Ali je kmet razumel nauk, ni zapisano. Posebno modra glava že ni bil, ker se ni sam domislil, da Bog ne vidi le to naprej, ali bomo zveličani ali ne, temuč tudi to, ali bomo storili, kar je treba, da se zveličamo, ali pa ne; da pa to storimo, k temu nam daje moči in pomoči, koliker je treba, samo da jo rabiti hočemo. Gdor misli, da ni v številu izvoljenih, naj le živi, kaker bi bil, pa bo. Sploh živimo tako vsi skupaj do zadnjega zdihljeja in gotovo se bomo vsi skupaj veselili mej izvoljenimi v nebesih.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo:

Č. P. Zigismund Jeraj, mašnik 1. reda sv. Frančiška, vmerli 18. prosinca t. l. v Novem mestu;

Sestra Elizabeta (Marija) Veliščik, tretjerednica, vmerla v Seniku (Kožbana na Goriškem) 25. prosinca;

Br. Valentin Makovec, lajik 1. reda sv. Frančiška, vmerl 26. prosinca v Samoboru;

Tretjerednice fare sv. Jurija na Šavnici na Štajerskem: Marija Verzel iz Sovjaka, Ana Terstenjak iz Krabonoškega in Katarina Breznik iz Rožičkega verha.

Priporoča tudi neki duhovni pastir sebe in svoje ovčice.

Popolni odpustek morejo dobiti meseca sušca:

1. vsi verni v frančiškanskih cerkvah 5., 6., 9., v kapucinskih 5., 11.;

2. tretjeredniki v kateri koli cerkvi razen naštetih dni tudi 16., 22., 25., 29., 30., (goriški 31. namesti 16.); vesoljna odveza 25.
